

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՄԷՃՄՈՒՄԻ ԱՆՊԱՐԱՐ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

DIRECTION DU JOURNAL

MEDJMOUA-I-AHBAR

65, Grand'rue de Péra, Taksim, 65

ՏԻՐԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ
Խոսքերի թիվը 60 35
Բաժանարարի թիվը 85 45
Մեծագույնի թիվը 20 10

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԿԻՆԵՄԱՏՈՂԱԿԱՆ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

Իրաճար թիվը այժմիս թվարկը :

مجموعة اخبار

باک اوغلی قسیم جاده سی و نهم

ՄՍԻԻ ԼԱՅՈՒՆԻԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՄԷՃ

Եկե՛ք զեցականություն թեան դերը շատ բարձր
ընթացում եմ ես, և ինձ հետ անթիվ
աշխարհականք։ Առաւել քան ի հոռւմ
կաթողիկէ կղերը պէտք է այսօր ախ-
պար մը լինի ամեն առաքնությունեաց,
պէտք է փոխարին ի նմա ո՛չ միայն գերբնա-
կան ոգի և ճշմարտուն բարեմասնութիւնք,
այլ և բնական ձրքեր— որչափ որ հնար
է,— և ընկերական ու քաղաքային առա-
քնությունք։ Այսպէս հայրենասիրութեան
մէջ պարտի լինել առաջին, որպէս զի դէ-
նընկէջ լինին իւր թշնամիք։ Կաթողիկէ
քահանայն պէտք է լինի ամենուրեք ո՛չ
միայն մարդ մը երկնային, այլ և միշտ
մարդն ամեն մեծ մտածութեանց, մարդն
ամեն փրկաւէտ յառաջդիմութեանց, մարդն
ամեն ազատարար դատերու և Պէտք չէ՛ ան-
զիսանայ թէ մինչև ո՛ր կրնայ ասանկ իւր
զիջումներն, և թէ ո՛րք են սահմանադրութե-
յոյ հարկէ նմա չկայ առնուլ հաստա-
տութեամբ, և լսելի ընել իւր քաջարի «ո՛չ
կարեմք»ն ընդդէմ ազգաց և արքայից,
ընդդէմ հին և նոր դաւերու և ուրախու-
թեանց։ Այնու զի անպիղծ և անբռնաբա-
րելի են մասուրեք Հաւատոյ՝ կը հետեւի
տրամաբանօրէն վարդապետական աննորո-
ղութիւնն։ Նոր փարիսեցիներ ի զո՛ր պի-
տի զայնակղին ի լուր այս բանին։ Աւե-
տարանի աշակերտ մը չկրնար Աստուծոյ
խօսքէն ետդա մը պակսեցնել մարդոց հա-
ճելի լինելու համար, և ո՛չ թաշին յիմա-
րութիւնը թագուցանել մարդկային անհա-
ծութեան կուսքին խոսնկ մատուցանելով։

Բայց ասկէ դուրս ո՛րչափ խնդիրներ
կան, որոց մասին մարդոյն բանականու-
թիւնն ինքնիշխան թողուած է Աստուծոյ
կողմանէ, և երբ Արարչն է որ ազատու-
թեան դրօշը կը դնէ իւր ծառայից ձեռ-
քը, ո՛վ է որ կրնայ չլիթայներ կուս ա-
նոր։ Երբ Գերագոյն էակը կ'ըսէ մեզ ան-
հո՛ն սիրով «յառաջ, յառաջ», ո՛վ է որ
պիտի ժախ ետ մղել զմեզ սրբապիղծ ան-
գթութեամբ։ ... Վա՛յ անոր որ կը փոր-
ձուի իւր կիրքերը, իւր ճաշակներն ու
նախապաշարումներ գոնաւորել կրօնի
անդոյրով և իրրեւ հաւատոյ դաւանութիւն
քաղելով այլոց։ Աւետարանը թող պաշ-
տուի բոլոր անեղբարաց մէջ, բայց մար-
դոց կարծիքներն թող չյառաւորին՝ եղեռ-
նական ժպրհութեամբ՝ անասի մը Աւետա-
րան լինելու ո՛չ հոս և ո՛չ այլ ուրեք։
Մանկնիկներ, տ'իւլաղեր, Հ. Տիստիններ
այսպէս ըմբռնեցին իրենց կոչումն ու դեր
ընկերութեան մէջ, և ասոր համար՝ իրենց
երեւումն իսկ օրհնութիւն մ'եղաւ ազգեւ-
րու, և իրենց քաղցրագոյն մի պարգեւն
առ վշտաշարար մարդկութիւն։

Ի՞նչ հարկ խաբել զմեզ, եթէ կան ցե-
ղեր յեւրոպայ և մանաւանդ յԱմերիկա որք
օր քան զօր կը մօտենան կրօնի, և տա-
կաւ առ տակաւ պատիւ և սպիտակեց կը
լինին եկեղեցւոյն, առ մե՛զ կրօնի սէրը
կը նուազի, և զաղջերու ուժացեալներու
թիւը զուցէ կը բազմապատկի ամ յամէ։
Ժողովուրդ մը անհաւատութեան ճիրան-
ներէն փրկելու համար՝ հզօրագոյն միջոց
մ'է համակրել իւր օրինաւոր բաղձանաց,

ընդառաջ երթալ գրկաբաց իւր զոգնի
դիտաւորութեանց և ազնիւ ու բարեւո-
տեղանայ։ Կը կարծէ՞ք թէ առանց սոյ-
լայն մասնութեան՝ Լազարուէր մ'իսկ պի-
տի կրնար ազգել իւր դարուն։ Կը կար-
ծէ՞ք թէ Հ. Կրպակի մը բոլոր փրկա-
վայութիւնն և ոճոյ չքեղութիւնքն՝ հո-
գեները պիտի կրնային դիմել, եթէ չու-
նենար անյաղթելի համակրութիւններ ա-
մեն ընկերաւոր ճգանց և ամեն յառաջ-
դիմական ձեռնարկներու։ Դեռ կէս դար
յառաջ հակակաթողիկէ նախապաշարուած
ներու մէջն թանձրամեծ կը տրեւր հզօր
ազգի մեծամասնութեան վրայ։ Իսկ եթէ
այսօր Կաթողիկէութիւնը պատկառանք և
հիացում կը ներշնչէ բոլորքական Անգլիոյ,
պատճառն անմասն չէ անշուշտ հմուտ
եկեղեցականաց։ Կը բաւէ ընթերցուլ Ֆր-
անստիան Ակադեմիոյ անդամներէն, Պ.
Թիւրո-Տանթէնի իմաստաւից բանաստեղծ-
ութիւններն՝ համոզուելու համար թէ ո՛րչափ
բարիք և լոյս սփռեցին իրենց հայրենեաց
Ուսուցիչներն և Նիւմաններն, որք իրենց
ամենաջերմ Կաթողիկէութեան դիպացած
էին միացնել լայն միտք և հաշտարար ու
ազատասէր ոգի(*) :

(Շարունակելի)

ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՏԻԿ ԱՃԱՏՈՒԹԵԱՆ

Ձատիկ օրհնեալ դու անձկով
լուսաթեւ,
«Ազատութիւն» գրեալ դրօշիդ
ի վերեւ,
Որ յաղթական սեւա օրերու
ես մարտիկ
Ձօնեցցին միշտ անմահ փառաց
քեզ դառնիք,
Օրհնեալ Աստուած ամենքդ զՔիզ
վերջապէս
ի տես լուսիդ ցնծամք ի մեծ
ի հանդէս,
Արդ հանգիստ եմք և սիրաք մեր են
ապահով,
Հանդարտեցաւ սրտաւրդոստ
յամառ ծով,
Այո՛, այո, ազատ ծնաք ի սկզբան,
Մեր սուրբ աւելն որ ետայ միշտ
մանկական
Ազատութեան հուր է ուժգին
անողոք,
Բրնուլիւն է որ միշտ մերժէ
բզբողքը,
Այլ զայս բնութիւն՝ զօր եզ ի մեզ
Տէր Աստուած,
Բռնաբարեաց մարդ բունակալ
չարագեաց,
Հնձանահար անաղորոյն
և արքիւռ
Մարդոյ արեամբ՝ մարդախոյն
անձանձիր,
Ո՛վ լուսափայլ կեանք աշխարհի
դու Ձատիկ,
Ազատութեան տարույ եղեր
անդրանիկ
Ամք են բաղում յորմէ հեռէ
տօնեմք քեզ,
Եթէ հաճիս, հա՛րց ցմեզ՝ տե՛ս,
թէ որպէս
Տրտում փութը ի մէջ բանտից
խաւարին

(*) Le Catholicisme en Angleterre au
XIX siècle, par P. Thureau-Dangin.

Արտասուք մեր ոյտ ոյտ
ի գետին
Ո՛, հոսէին, բրնաւորին
ճիրաններ
Անդուլ տանջէ՛ր՝ տրեամբ զմեզ
ողջ ներկէր,
Մեր քաջազունք չլիթայական
ի կոճեղ
Թափէին ջերմ նաւա արեան մեծ
հեղեղ
Եւ հեծէին «Ձատիկ, Ձատիկ»
ո՛չ, ո՛ւր ես
Ե՛րբ լուսիցուք ձայն աւետանցող
ի բանտէս,
Այլ ժամն եհաս այն երջանիկ
փրկաւէտ
Ի՞նչ հրաշափառ Ձատիկ եղեր
ես ընդ ես
Տեսնաւ առաջի՝ աղերարկու
պազատող,
Բառնալ ի մէջ տառապանաց
սրբոյ կոյ,
«Աստուծո՞ղբիկ Տէր իմ Յիսուս
Բարեբար,
Երկրպագու քեզ չարչարեալ
տե՛ս զօրեար,
Թագաւորաց ահա երկրի
միշտ տօնին
Մեծ հանդիսիւ ամք յոր լինին
տէր զահին,
Այլ Աստուած իմ, Տէր բոլորից
անեղ բան,
Թագաւոր ես թագաւորաց
ինքնիշխան,
Եւ Տէր տէրանց՝ ամենազօր
կառավար,
Յրուես փոշի ի հողամաղ
զայս աշխարհ,
Եթ'ս Տէր, բա՛ւ է, և ես ամենք
ցնծումով
Եւ բոլորէք ծաղկանց պծնիմ
և ի գող,
Որ Անմահիդ չարչարանաց
յիշատակ
Եմ յաղթութեանդ անմահ կամար
գերեւանակ,
Տո՛ւր ինձ հրաման որ լինիմ ա՛յլ
առաջին
Ազատութեան Ձատիկ պայծառ
խեղճ ազգին,
Ձատիկ յաղթող և պանծալի
անմահ
Որով ըզՏէրդ փառաբանին
ազգ մարդկան,
Ձատիկ օրհնեալ նշանաւոր
ի յայս ամ,
Թրոււմ արեւ ի յԱնեղիդ
առ պատգամ,
Արար հաղար և ինն հարիւր
իննեակ հիւ
Եայս երկրազունդ ողորմելի
հէգ երկիր»,
Անդէս և անդ Փրկիչն արար
հրաման,
Ձայնք որոտմանց անհաւաստ
հնչեցան,
Լոյսն պայծառ «Ազատութեան»
չառաչմամբ
Փայլատակեաց, փարատեցան
մէջ և ամպ,
Հերինք, բըլուրք ըզցնծութիւն
ըզգեցան
Ծածանեցան սուրբ դրօշակք
յաղթութեան,
Աւանք և գիւղք համայն քաղաքք
սրբեցին
Ձարտօսր յաչաց՝ կային զուարթ
ի յոտին,
Արդ մեք աստէն բարեբանեմք
ո՛վ Ձատիկ
Ըզբանն Աստուած՝ երգեմք ըզսուրբ
մեղեդիք

Որ սահմանեաց զքեզ լինել
առաջին
Ձատիկ զուարթ «Ազատութեան»
մեր ամեն,
Եւ միաբան գոչեմք ի ձայն
ցնծութեան
«Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»
յաղթական,
Եւ օրհնեալ է սուրբ յարութիւն
Քրիստոսի
Որ այժմ եւ միշտ յարարածոցն
պաշտի,
ԱՐԻՍՏ. Վ. ԹԻՂԻՔԵԱՆ
Հալէպ, 5 Ապրիլ (ն. տ.) 1909

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Ոթուզ իւշ սէնէ տէվըր խթիկաւառն
բէնչէլէրի արտաւրտա միլիօնլարճա պի-
կիւնահ էհալինին կէշիրտիկի զուժ ու
թէտաւտի քիֆայէթ իթմէմիճէսինէ, ան-
ճաղ կէշէն Յուլիս 11տէն պէրու Մէշրու-
թիլէթին, Հիւրրիլթիլին լուֆթլարընա նա-
յիլ օլունմայա պաշանմը իքէն, Մարտըն
31ինճի սալը կիւնիւ Մէշրութիլէթ վէ
Հիւրրիլթիլէ գարպը չիտտէթիլ վէ աէհ-
չէթլի պիր տարպէ տահա վուրուլմազ իս-
թէնիլմէսի՝ օ միլիօնլարճա պիկիւնահ է-
հալիլի, Տէրիսաւաթէթտէ վէ վիլալթիլէ-
տէ, եէնի պաշտան ալթիլաթ իթմիշ,
խէվթ ու տէնչէթէ կիրիֆթար դըրմը տըր-
էկէր Բուռլէլինին գահրաման ասաքիլի
Օսմանիլթիս երլտըրմէ կիպի սիւրաթիլէ բա-
յիթալթիլն գարուարընա գատար եէթիշ-
մէսէ, տէվըր խթիկաւառն, չիւպէսիլ զէքա-
վէլինտէն պիւտաւ տէնչէլէրի վէ հէյպէթ-
լի պիր սուրէթտէ բէնչէլէրիլի իւզէրմիւ-
զէ ալթիլ օլաճագ իտի :

Վագաւ մէջքիւր չէճի վէ հիւրրիլթիլ-
բէրվէր ասաքիլէրին չէհրիլդ իւզէրմիւ-
պու եօլտա եիւրիւեիւլիւ, իսթիպաւաւ
կիպի պիր ճէլլաւըն, պէլքի վէտաթիլ մէ-
լանէթ քեարանէսի վէ մահալ ֆէնալազ վէ
վահչէթ եօլունտա տարֆ իթմիլի զէքա-
վէթ ու թէճարկալի մալիւմէսիլ զէնաթ-
սինէ մուլին վէ միւշվիլ իթմիլիալ իթ-
տիկի պիր թագըմ պէտիւսահըն վէ հէր
կէճաւ տէսիլէլի, թալթիլթիլ, միւքեա-
ֆաթլար, վէ բէք տէ օլունմա, կէօյա Մէշ-
րութիլթիլ վէ Հիւրրիլթիլին իւնըլլա Շէրը
չէրիֆէ, անքեամը տին ու չէրիաթա գար-
չը չըգըլթիլթիլ կիպի թահրիլթիլ զէք-
սիլէլէր իւլ իղֆալ իտիլէն պիր թագըմ
սաւաթիլան թարաֆընտան մուլաթիլթիլ
վէ մուլաթիլթիլ չէտիտէյի ինթիւս իտէ-
ճէկի չիւպէսիլի պիր տէրէճէ հասըլ իթ-
միշ իտէ տէ, համա օլունմ գաղէթալար-
տա կէտիլէլն բէսի պէտանտէլէրտէն
անլալըլթիլ վէճէլէ, պու կիւն, ումոււ
միլլէթ, զէնաթի Աւան, Մէլպուսան վէ Հէյ-
եթիլի հիւքիւմէթիլլէ մէջքիւր գահրաման
օրտու իւլ պիլլէլթիլ, վիլալթիլթիլէ բէյ-
տէրէլ կէլմէքտէ օլուն թէլէկրաֆնամէլէր-
տէ, սոն թէլէլպիլիսիւ մէլանէթ քեարա-
նէլէ գարըլ լանէթ օգունալազ, Մէշրու-
թիլթիլ վէ Հիւրրիլթիլին մուհաֆազ վէ
միւտաֆաւառ ուլլունմա զանլարընն սոն
տալաւընա գատար տէօքմէլէ հաղըր օլ-
տուգլարը պիլաթիլթիլ տիր :

Պու գատար ալթիլաթ վէ ալէնի նիւ-
մալիլթիլթիլ սոնրա, Իքիւնճի վէ Իւլիւնիւ
օրտուլար էֆրաւը չէճիսալընն թէլէլպիլիւ-

սսմը գտնարամանէսինն մուլտֆագըլէթի ճէլլէյէ մազնարիյէթինն զէրէ գտտար չիւպէն գալմայլպ, պէքէնիլէն նէթիճէյի խալիյէն ագչամ սապահա նախ օլաճաղը, իսթիպատ թարաֆտարլարընն տախի թէմամիլլէ գանաաթ հասըլ իթմիլ օլմա-սընա մէպիտի տիր քի, չիւպէնիլպ եինն պիր սալապը չէթմանէթ չէվիրմէք մազաղտը խպիսքեարանէսիլլէ, հէման հէր նէ օլուր-սա օլտուն, սուլհա եաթըրմաւա գւլզը-չըլմը, վէ Հարէքէթ օրաուսընն եէրինն ալմաթի գարարլաշարըլմըլ օլաղըր չաի օլմըլ տըր: լաքին պու շայեանն քիւլլիէն աալ ու էսաաը օլմաաղըլ մուախլաարէն ան-լալըլարադ, սուրէթը գաթիէտէ թէքըլպ իսթիմիլ տիր:

Իսթիպատ րուհը մէլանէթի պազի օլ-աըգճա, սուլհն վաղթը կէչմիլ տիր: Սօն հիւսնէրէ գատար գուհուրա կէլէն վաղըա-լար՝ հալը սապըզըն իպգաը, կէրէք հալը հաղըր, կէրէք միւսթադպլ իչին նէ՝ տէ-րէճէ մուգիրը օլտըլընա, վաթան ու միլ-լէթին ալլամէթինի թէչմիլն իթմէտիկիւն, վէ Մէշրութիլէթ ու Հիւրրիյէթ իչին տաի-մի մուխաթարա վէ թէչիլքէ իսուկիւն ար-թըլք չիւպէն պրազմամըլլար տըր: Իսթի Հիւրրիյէթ օրտուսը էօյլէ գուրու վաու-լարա, թէչմիլաթլարա ապա գուրադ տա-մաեարադ, իսթիպա սաը քէօքիւնտէն իգա-լէ իթմէտիքաէն վէ իսթանպօլտա Մէշ-րութիլէթի էսաալը պիր սուրէթտէ թէչս-սիս իլլէմէտիքաէն սօնրա, եէրինտէն գը-մըլտանմաեադ տըր:

ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՍՍ

Մեհլիսի մեպուսանըն իճքիւսը.— Ան-մէս Բիգա վէ ենվիւ պէլլէրիմ մուվաալի-քի.— Ալեհի իճքիւս, խեֆի իճքիւս.— Իճքիւսաը վէ Հիլէթը Աեան:

Չարչէնպիս կիւնիւ Սիրքէճի ըսթա-սիօնը հէյէճանաթիլ պիր մէնդարէ քէսպ իթմիլ Իսիւ— զապիթան վէ խուսուսա բէք չօգ ասաքըր՝ Այիսթէֆանօսա միւսթէվէճ-ճիւնէն չհիրտէն հարէքէթ իթմէքաէ իսթի-լէր, Եալընը քէնաի սէքէնէսի գարիէյէ կիսթպիմէյէ մէշգուս օլաղը հալտէ, պիր չօգ էճնէպիլէր տէ Այիսթէֆանօսա կիթ-մէքաէ իսթիլէր:

Շարք տէմիր հօլլարը գուրմանիւսընն միւքէլլէֆ վաթիլարընտան միւրէքքէպ թրէնլէր, սօնու կէլմէզ ուզուսլըգտա թէր-թիպ իսթիլլէ իսի: Մաքըրքէօյիւ պա-րութիւսիսի էօնիւստէն կէչիլաիկի սըրա-տա, ֆէվէլէտաէ պիր հալ կէօրմէտիք: Պիր գալ նէօպէթմիլէր՝ գուլիպլէրի իչին-տէ ուեուէլաւադտա, վէ էօթէտէ պէրի-տէ պազը տաքըր քիւմէլէրի կէօրիւմէքաէ իսթի:

Տիմէք, իւան իսթիմէսինն լաղմէն, պարութիւսանլէր իշղալ իսթիմէմիլ տիր:

Այիսթէֆանօսա մէնդարէ տէլիլմէքաէ տիր, ճէսիմ պիր զալէպլիք՝ պէհէր թրէ-նին վէ Բումէլի օրտուսը կիւզէլ ժանտար-մալարընն վիրուտիւնէ պէքէմէքաէ տիր: Պու ժանտարմալար, պուրապաքիլէր իլէ շալըըրմամալը տըր, պուսլար, թիւֆէնք-լէրի ումուգտա վէ ֆիւնէք գապլարը իսար-թուճլար իլէ տօլու օլարադ ըսթաթիօնտա տուրմադտա տըրլար:

Ֆադաթի նէ կիւզէլ մէնդարէ. գընա-ֆէթլէրի միւքէմէլլէ, քէնտիլէրի կէնճ, կիւզէլ, թալլարը հարպճուեանէ, հասըլը բիւլկին վէ թալլարի աքէրլէր:

Պիր սիւրիւ եօլճըլար, թրէնտէն էսմէք վէ քէօյէ կիրմէք իսթիսիլլէր իսէ տէ, չէ-տիտէն մէմու օլուպ, պու էօրէ գարըլ հա-րէքէթ իսթիլմէլ իսի: Այիսթէֆանօսա առէ-թա իսարիի էօրիլլէ ալթընտա պուլու-նուեօր: Ըսթաթիստա, Հիւրիլլէթին գահ-րաման զապիթլէրինտէն միւրալայ Ղալիպ պէրի վէ պիր աղ աշաղըտա, էնվիր պչին աղաղապը եիւզպալը Բէմիլ պէրի կէօր-տիւք: Ֆրանսըգճա միւքէմէլլէն թէքէլ-լիւմ իսէն պու կէնճ զապիթ՝ Բէսնէնին զաշրաքմալարընտան պիրի օլուպ, քէնտի

վաղիֆէսինտէն վէ պէօլիւքլէրինն թէմա-միլլէ իթմաթտան պաշգա պիր չէյ թա-նըմալ: Քէնտիսինի պիր գալ ալ էվլէլ թաշ գըլլա աաաքիլլինն իսեանը զէմանը թանըտըմ: Միւսաիլէյ, քիսվէթիւտէ նիւ-մաեան օլան սէպաթ վէ չիտտէթիլլէ, օ իսեանըն էօնիւսիւ ալապիլմիլ տիր:

Շիմտի, տիկէր քեաֆֆէյի արգատաշ-լարը կիպի հալիտէ պիր գաթիլլէթ կէօ-րիւմէքաէ տիր: Տօղրուճա Մէճիլի մէպու-սանն եէնի իճթիւսիկիւսը օլան եազթիլիլ Գիլիպէ կիթիւմ: Օրատա եինն շայեանը մէմուսիլլէթ պիր հալէ իէսաաիլի իթիւմ, եանի իսթապօլ Բարլամէնթիսընտա թա-նըտըղմըլ տօթլլարը կէօրաիւմ:

Հէր հալտէ Այիսթէֆանօսա գարիէյի ալի-քիւշաը իքիւնի աէֆա թարիիտէ շայ-եանը թիլլէքաը օլմադտա, լաքին պու աէֆա Օսմանլը թարիլիսիտէ չէրէֆիլ պիր սահիֆէ թէչմիլ իլլէմէքաէ տիր:

Տօթլարըմըլտան պազըսըլա հէնուգ պիր գալ սէօզ թէչաթի իթմիլ, վէ Այիս-թէֆանօս Մէճիլի մէպուսանընն մուվադ-գաթ իրեաաթիլլէ թայիլին օլտուն էպու-զիս թէվիլի պէն իթէպիլք իլլէմիլ իքէն, մէճիլին խէֆի սուրէթտէ իճթիւսանն պալլանաճաղը իսպիլ վէրիւտի, վէ եադ-թիլիլ Գիլիպիւսիւսի պէօլիւք սալաը՝ մա-հէլլի իճթիւսայէ թաշիլ օլտու:

Գիլիպիւս պիւրաթաը, բիւսաթիլ քիւր-սիսի իթիլիսաղ իսթիւսի, վէ պու աէֆա սալ, ալ վէ վաապ պուլլնմաեալ, քեաֆ-ֆէյի մէպուպար՝ Մէշրութիլլէթի գուր-թարադ իւզըէ հաղըրի վաթանբիլլէրի-լիք չիսթիլլէ իթթիլիքա իթմիլ իսթիլլէր:

Պու սապահ գիլիպ իսթաթէսի՝ պիւսանըն պաշ տիրէյի իւզէրինն, պուստան պէօյլէ Օսմանլը սանճաղըն տիքմէյէ գարար վէր-տի: Պու վէսիլէ իլլէ միւսէսաթի պիր բէսմ իճրա գըլընը: Գիլիպ աղաղընտան պի-րի, Պալըքէսի մէպուսը՝ իւլէմաաէն Այի Ղալիպ պէն սանճաղը թէչիլմ իսթիպ, միւ-մալիլէյն տէ էիլլիլ եէրինն բէք իթիլի:

Գրք-քիլիսի մէպուսը Բաթիլ պէյ՝ Մէճ-լիսին քիթապլէթինէ թայիլին օլտու: Մէճ-լիսի մէպուսան բէիսի սանիսի թալէաթ պէյ տէ պուրապա պուլուսուեօր: Միւ-մալիլէյ, հէր սուրէթլէ շայեանը թաղտիր օլան հարէքթիլլէն տօլաը մէտ վէ թէպ-րիք իսթիլմէքաէ տիր: Բէյ տէր բէյ տիկէր մէպուսար տա չհիրտէն կէլմէքաէ տիր-լէր: Էքճիւմէ իսթիւսպօլ մէպուսը Մու-թաֆա Նէսիմ էֆ.՝ արգատաշլարը օրա-տա օլտըգճա, քէնտիսի տէ Այիսթէֆանօս-տա իւզամէթէ գարար վէրաիլլէն պէեան իլլէտի:

Մէճիլիսի խէֆի իճթիւսա ուզուս սիւր-մէտի, վէ մէգպուրիլլէթ թանթընտա վէ հադգաղը սուրէթիւն իսթիլիսի իթմիլ օլտու Մէճիլի մէպուսան բէիսի սապըքը Ասմէտ Բիգա պէյին մուվաալլէթի իւզէրինն թա-թիլ օլտու: Միւսաիլլէյ հաղընտա հա-զըքի պիր նիւմալլէ իճրա իսթիլլէ: Ասմէտ Բիգա պէյ, պիր գուրէ արապաաղըլա ըս-թաթիսա կէլիլլէ տիր: Նէրէտէն կէլիլի-նի, նէրէտէն չըգաղընը քիսիւն ալաեա-մամըլ տըր: Քէնտիսիլլի պիր չօգ իսթի, զապիթան վէ աաաքի իսթա իթիլլէր-րի հալտէ, իճթիլլէթի մաթուսաէ իլլէ Մէճիլի մէպուսան գատար կէթիւրիւ-միւշ, վէ մէպուսարըն վէ սաթիլլէրին ալգըլարըլա մէճիլի կիրմիլ տիր:

Ասմէտ Բիգա պէյ, զաեթի միւթէն-սիւր օլարադ, պիր նութիլ իրատ իսթիլ, 35 սէնէտէն սէրի, մէմէքէթիլլին պիր Գա-նուսըն էսաթիլլէ նալիլ օլմաթըն չալըաը-ղընը, վէ սօն կիւնլէր-սէ օ Գանուսըն է-սաթիլլէ իսթիլ կէթիլլէճէկիլին իսաթիլ ալ-մըլ իսէ տէ, իսթիլլին զապ իթմիլլէ օլ-տըղընը, վէ պիր գալ կիւն կիլլէնմէքէ պէրապլէ, Մէճիլի իլլէթիլլին սէլամթիլլին չալըլմադտան սուր օլմաթընը պէեան, վէ թէքաըր բէթիլլէրի միւսանընտա պու-լլնմաթընտան տօլաը քէնտիլլի պաթիլի-հար աաթ իթիլլիլլին վէ Մէճիլի մէպու-սանըն քիւշաաղընտա իրատ իթիլլի կիպի, էնըր պաթիլլէթ վէ իթիլլալ իլլէ չալըլմադ

լաղըմ կէլիլիլլին տէրմիւսան իլլէմիլ տիր: Ասմէտ Բիգա պէյին սէօլլէրի ալգը-լանմըլ, վէ միւթէաղըպէն գարուլար թէք-րար գաբանարադ, խէֆի միւքաքէրաթա պալլանմըլ տըր:

Ուէֆի միւքաքէրաթըն նէյն աաիր օլ-աղընը պիլլէմիլլէ. լաքին հէր հալտէ մու-հիմ մաաթիլլէր իւզէրինն միւքաքէր ի-տիլլէր տիր: Պաաէհու, պուստան պէօյլէ Մէճիլի մէպուսանըն Այիսթէֆանօսա աղա օլտնմաթըն գարար վէրիլմիլ, վէ պու պապտէ զալլէթալարա վէ Մէճիլի մէպուսանըն իսթիւսպօլ տարիէսինն թէլէկ-րաֆիսալլէր չէքէրէք, մէճիլիս մուհիմ գարարար վէրիլլէճէկի ճիւլլէ, կէլլէյն քեաֆֆէյի մէպուսարըն բէնչէնպիս կիւն-քի իճթիւսայէ պէհէմէհալ կէլլէլէրի իս-թար գըլընմըլ տըր: Պաաէհու Մէճիլի սեանըն տալիլ Այիսթէֆանօսա աղա իճթիւսա գարարալաղըլլալ, պու մադ-սէպլէ Աեանտան Ղալիպ պէյ, Մուսա Քեալիմ էֆ. վէ Աեան մէճիլի քեաթիլլի-Իսմայիլ Մուշլապ պէյտէն միւրէքքէպ պիր հէյէթ՝ Այիսթէֆանօսա կէլլէրէք, Մէճիլի մէպուսան իլլէ միւքաքէրէյէ կի-րիլմիլ տիր: Քեաֆֆէյի աեան բէլալլի Սալիս բաշա իլլէ պիլլէքաէ, պիրինի ի-նիգաղը աղա իթմէք իւզըն բէնչէնպիս կիւնիլ իլլին Այիսթէֆանօսա տալլէթ օ-լլնմըլլար տըր:

Մէճիլի մէպուսան, Օսմանլը սօնա-մաթընը Բումէլի օրտուսըլա պիլլէթիլ-ֆադ Գանուսըն էսաթիլլէ սաաթգ գալաճա-ղընը մէմուսինն իսպիլ ալմըլ տըր:

Ֆիլվապը սօնաթալա պաշ գօմանտանը Բիւսթիլ պէյ՝ Ֆէթիլ Պիւլլէն գօման-տանը իսմայիլ պէյ, Նէմը Եէվէթ գօ-մանտանը Մուսթաֆա պէյ վէ Սաի պէյ իլլէ պիրիլքաէ Այիսթէֆանօսա կէլլէրէր, վէ Մէճիլի մէպուսանը գիւրաթիլլէն սօնրա, թալէաթ վէ էնվէր պէյլէր իլլէ պիրիլքաէ, պաշ գօմանտան Հիւսնիլ Հիւսնի բաշա իլլէ օրտու մէքէլլիլլին պու-լլնմըլլալ իսպիլ գարիլլէսինն աղիմէթ իթմիլլէր տիր:

Պու գիւսաթիլ, սօնաթալա էֆրատընը իթաթիլլէր իթմէք իւզըն վու-գու պուլմըլ տըր:

Սալ կիւնիւ Այիսթէֆանօսա պուլլ-նան մէպուսարըն միգտարը 85 օլուպ, չարչէնպիս կիւնիւ միւքաքէրաթըն իքիւ-ճի գըսմընտա 100է, վէ իճթիլլէսան սօն-րա, 130ա պալիլ օլմըլ, վէ բէնչէնպիս կիւնիւ իլլին տահա զիւսաթիլլէ պէքէնմէք-տէ պուլուսիլլէ տըր:

Էնվէր պէյին Այիսթէֆանօսա մուվա-սըլլէթի՝ պիր վաղաը օլմըլ տըր, զապիթ-լէր վէ աաի նիլլիլլէր պաղաղընտա սաթըլա-րադ թէպիլլէ իթմիլլէր, չօղլար հէյէճան վէ թէչսաթիլլէրինտէն նալի աղալմըլլար, վէ պիլլէրիսէ քէսան՝ էթրաֆընը իսթա իսթիլլէ, Մէճիլի մէպուսան տարիէսինն գատար քէնտիլլիլ թէչիլ իթմիլլէր տիր: Վէլլաղը օ կիւն, Այիսթէֆանօս իլլին, պու գատար հաղըրի վաթանբիլլէրի կէօրաթիլլէ վէ քէնտի տաթիլլիտէ պա-լլնմըլլալ իլլին, բէք պէօլիւք պիր կիւն օլմըլ տըր: «Եւրոպի իւմմէթ»ին սահիլի Տը, Պէշաէտալին պէյ տէ, վուգուաթ էս-նաաղընտա երաթգա եաղըն պիր իսանէտէ գալաղըտան սօնրա, Այիսթէֆանօսա կէլ-միլ տիր:

Եազթիլլի Գիլիպ իսթաթէսի՝ իսթանպօլըն վէրաալլը օլմըլ օլան Այիսթէֆանօս իլլին շայեանը թիլլէքաթ պուլլէլլէրին վէգալիլ թարիլիլլէրին հալի օլարադ միտալալար հէք իթիլլիլլէ գարար վէրմիլ տիր:

Գարիլլէնի հիւքիւմէլլը սաթիլլէսի, Այիսթէֆանօսա պիր կէօնա իլլէրի օլ-մաաալարըն օրապ կէլլէլլէր մէմու օլ-տըղընտա տարի պէեանմալլէր թաալիք իթիլլիլլէ տիր: (Լա թիւրքի)

ՊԵՏԱՆԱՄԷԻ ԲԵՍԻ

Չարչէնպիս կիւնիւ Մէճիլի վիւքէլա, Պապը Ալիտէ միւթաթը վէճէլ իճթիւս իթմիլ տիր: Միւքաքէրաթըն նէթիլլէսին-

տէ աթիլլէ պէեանմալլէր իսթիլ զաղէ-թալարա կէօնտէրիլլէ տիր:)

Իքիւնի վէ Իւլիւնի օրտուարտան կէլլալ, չհիրն իսարիճիւնտէ ալաղը մէվգը իսէն աաաքիլլի Օսմանիլ իլլէ տէրուսը չէ-հիրտէ պուլլընտա աաաքիլլի Օսմանիլ պէյ-նիստէ իթիլլապ մէվճուս օլտըղընտա տարի պաղը իթիլլէթին վէ աաաքիլլի թէչիլլէ ի-տէճէք տիկէր պիր չօգ իսթաթըն իսպիլլէն աղըլալարընտա տէվէրանը, վէ պաղըլարը-նըն զաղէթալար սահիլլէրինն տաթիլ կէլլէթի՝ պէյն էլ էհալի մուհիլլէ հէյէճան օլմադտա օլարըլ անլաղըլմադտա տըր: Աաաքիլլի Օսմանիլ պէյնիտէ էսաթիլ իս-թիլապ օլմաաղը, ճիւլլէթի աաքէրիլլէն ալընտա մալլաթիլ տաթիլ պու մէքէղաէ պուլընտըլ կիպի, էհալի վէ աաաքիլլէ հէյէճան վէ թէլալը մուհիլլէ հիլ պիր սէպէպ պուլլնմաաղընտան, վէ աաաթիլ թէչ-միլի իլլին հիւքիւմէլլէ իսթալ իսթիլ թէչ-պիր իթիլլէթալ վէ թէչիլլէ օլտըլաղըն-տան, աալ ու էսաաթիլլէ արի էքէրի պիր ֆիլլէր պէտաթիլլէ միւպթիլ օլան պիր թաղըմ իսթաթ վէ իլլիլլէթալ գաթիլլէն էնէմիլլէթ վէրիլլէրէք, հէր քէսին քէն-աի իլլէլլէ մէլաղը օլմաաղը, վէ զաղէ-թալարըն տա՝ ահվալ վէ մէնաթիլլէ մէմէ-քէթիլ նաղաթըն տիգգաթա ալաղադ, էֆ-քեաթըն էհալի վէ աաաքիլլի թէչիլլէ իսթ-ճէք իլլաթաթըլ զաղըն սահիլլէ նէլլիլլէն հասալ էլ համիլլէ սաղընմալարը իւզընմը պէեան օլուսուր:

ԲԱՐԱԼԱՐ ԲԻՍՎ ԳԼԻՍԻ

Պու կիւն թալ 9 կիւն օլտու քի, —տի-եօր չարչէնպիս կիւնիլ «Մէրվէթ Ֆիսուս» —վաթան հալը հէյէճանաա, միլլէթ՝ թէ-րաթիւս վէ խէվի իլլինտէ պուլուսուեօր: Հէր քէս, ֆէրտանըն նէլլէր ինգար իլլէտի-կիլլին քէմալը էնալլէ իլլէ տիւլիւսիւեօր: Պիւթիլլէ մուսթաթըն իսթիլ վէ մուսթէ-լաթը թիւճաթիլ, հոթմալ քիւլլէք էս-նաթըն ալաղ ու իթաթ տուրմուշ տըր: Պիւթիլլէն պու գարարար, պիւթիլլէն պու էնալիլլէր, սալը կիւնիլ իսեանը աաքիլլէ նէթիլլէսի տիր: Օ իսեանը սաթէրիլլին բա-րա սարֆըլա եաթըլաղը՝ պու կիւն պիր չօգ տէլլիլլէ իլլէ գաթիլլէն վիճաթըն միլ-լէթիլլէ թէչադգուգ իլլէլլէ օլտըլը իլլին, չիւպէն եօգ քի միլլէթ սօրուեօր վէ ան-լաթադ իսթիլլէ, «Պու բարալարը քիմ վէրալի»:

Իլլէթ պու բարալար հանլը ճէպլէրտէն չըքմըլ իսթ, վաթանըն վէ միլլէթին էն պէօլիւք տիւլլէն օրաաը տըր: Տիւլիւ-նիւսիւք էլ Օսմանլար քի, պիր հաթիլա տըր իլլինտէ պուլլնմըլմըլ հալ վէ հէյէ-ճան վէ շուրիլ՝ 600 սէնէլլէք տէվէթի, վէ Նէթիլլէրին մալ վէ ճանըմըլ, մալ վէ ճանըմըլտան մուգաաթա օլան հիւքիւմէ-թը միլլէլլէթիլլէ թաթիլ թէչիլլէքէ տիւ-չիւրմիլլէ տիր: Պիլլէ պու թէչիլլէքէ, բա-րա սարֆ իսթիլլէ, վէ եալան մէօյլէ-յէրէք, իլալ իլլէտիլլէ:

Էլլէր սարֆ իսթիլլէ բարա վէ մէօյլէնէն եալան՝ էնէպիլլէր թարաֆընտան եաթըլմըլ օլաա իսթի, օ բարալար էլ ալթընտան սարֆ իսթին վէ օ իսթիլլէ իթիլլէքալ իսթին էճ-նէպիլլէ, եանի տիւլլէնի միլլէթէ իլլանը հարալ իսթը իսթիլ, Հալպու քի տիւլլէնիլ-չիլլէքաէ, պու կիւն իլլանը հարալ տէլլէ, իճրաի սիւսաթիլ լաղըմ տըր:

Բարալար, շու վաթանը մուգաաթիլլէ մաթիլլէնսիւք էվլաթը օլան պաղը ալ-չադ տիւսաալար վէ միլլէթալար թա-րաֆընտան սարֆ օլտուտը, պու ալաղ-լըլը վէ պու մէլանէթի իթիլլէքալ իսթին-լէրին մադսէպլլէրի կէօյա իսթիլաաղը ալ-տէթ իթիլլէրի, միւսթէֆան օլմադ իսթի: Պու մադսէպ ուղընտա չալըլաճադ տէվըլը սապըք եաթիլլէր իսթիլլէր չէ-րիլլէքաէ չօգ տըր, ֆադաթ սաթիլ իսթիլլէ օլմադ քեաթիլլէ տէլլէ, բարալար ալմադ, հէմ եիւզ պիլլէրէն բարալար էլտէ իթմէք լաղըմ: Պու բարալարը քիմ վէրալի:

Իլլէթ պու կիւն միլլէթին անլաթալ վէ

—Պէնիքժաւնէ Օրթաքէօյ էհալիսին-
նէն չօգլար՝ զուհուր իտէպիտէնէք վու-
ուսաթլաբաան զօրդարապ, մէսքէնլէրինի
Յէրքէ, մահալը սաիրէյէ տալլըմըլար
ըր: